

Wetenswaardigheden i.v.m. het komende Den Bosch-treffen.

Al ver voor onze jaartelling zochten verschillende riviertjes vanuit de Kempenlanden en de Peel hun weg door het Maasdal. Daar waar deze samenstroonden werd aan het eind van de twaalfde eeuw 's-Hertogenbosch gesticht. Een gunstig gelegen nederzetting waar land en water samenkwamen en dus ideaal voor handel en verkeer. Een nieuwe stad werd geboren van wat werd genoemd "de nieuwe stad bij het bos". In de dertiende eeuw werd besloten om de stad te

versterken.

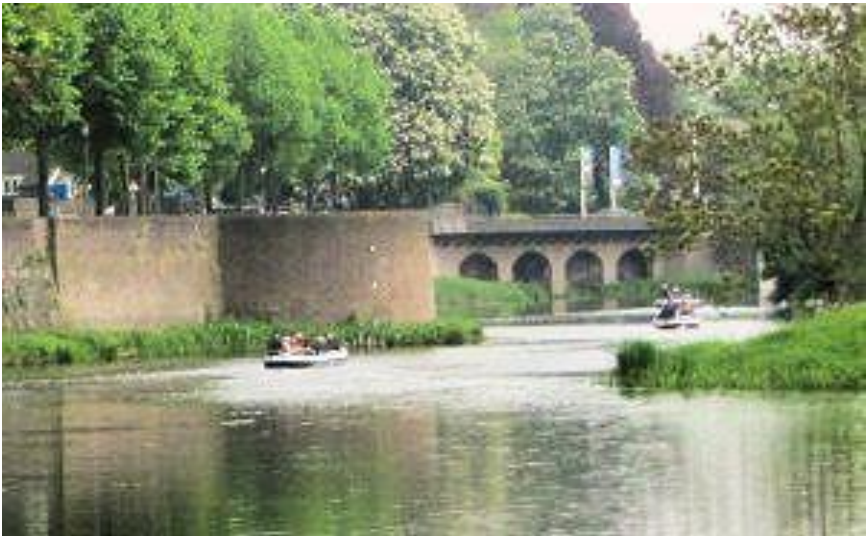
Deze stadsmuren zijn heden ten dage de oudste stadsmuren van Nederland. In de veertiende eeuw werden de vestigingswerken verder uitgebreid waardoor de oppervlakte van de stad in één keer werd vertienvoudigd. De natuurlijke waterlopen bleven hierbij gehandhaafd zodat de Binnendieze bleef bestaan.

Vanaf de vijftiende eeuw werden de natuurlijke beddingen langzaam versteend. Helaas op een manier die naar later zou blijken, niet al te professioneel werd uitgevoerd. Ook huiseigenaren bepaalden zelf hoe de funderingen werden gemaakt. Tevens werden er ook, naarmate de stadsbevolking toenam, meer bruggen en overkluizingen gebouwd. (een overkluizing is een brug met daarop een gebouw)

In het vroegere stadsleven nam de Binnendieze dus een belangrijke plaats in. Men schepte er water uit en men deed hierin ook de was. Ook verschenen er insteekhaventjes voor de vele bedrijfjes die langs

de Dieze waren gevestigd. Tientallen brouwers, lakenververs, smeden en looiers maakten gebruik van dit water.

Een zekere zorgzaamheid zou men hierbij kunnen verwachten maar zeker vanaf de negentiende eeuw liet dit ernstig te wensen over. Bovendien ging het inwonertal van 12.000 inwoners begin 1815 naar meer dan het dubbele aan het eind van deze eeuw. Krotwoningen waren het gevolg met de daarbij behorende vervuiling. Ook de Dieze had hieronder te lijden en was één grote en open riool. Naar de stadspomp lopen vond men te ver en men vond dat het Dieze-water een hartelijke smaak had! De gemeentelijke gezondheidscommissie

drong dan ook aan om de Binnendieze te dempen, na soms uitgebreide en langdurige discussies over wel en niet dempen. Maar van pogingen om aan de illegale vuilstort paal en perk te stellen, kwam niets terecht. Na de oorlog waren twee mensen van de gemeente dagelijks bezig om matrassen, autobanden, schoenen, fietsen, kokosmatten, sinaasappelkistjes, flessen en wat al meer uit het water te verwijderen. Tijdens hun tocht hadden de mensen van de gemeente de gewoonte om te roepen om te voorkomen dat ze niet een of andere emmer met inhoud over zich kregen.

Opknappen van de kademuren was voor de gemeente te duur en men paste een bekende truc toe, nl. om het te laten verpauperen zodat een keer uit noodzaak alles toch moest worden gesloopt. Om dit te voorkomen verenigde een aantal Bosschenaren zich en namen met 4 zetels zitting in de gemeenteraad. Inmiddels was er op veel plaatsen instortingsgevaar ontstaan en kwam men er na onderzoek er achter, dat muren en funderingen zeer slecht waren gebouwd. Gemeente en huiseigenaren hadden bovendien nooit iets aan onderhoud gedaan.

In 1972 werd de binnenstad aangemerkt voor monumentenzorg, zodat definitief demping achterwege bleef en financiële middelen beschikbaar kwamen. In 1998 was er al 40 miljoen gulden uitgegeven en was toen het grootste en meest langdurige waterbouwkundig project dat ooit in Nederland was uitgevoerd. Open riolen die tevens zorgden voor aantasting van het metselwerk behoorden tot het verleden. Maar nog belangrijker was dat het authentieke karakter van dit stukje Den Bosch bewaard werd gebleven.

Op dit moment kan er in de Binnendieze gewoon worden gevist en kunnen we straks met onze club getuige zijn van al dat moois!

*Peet
Assmann*

(Tekst gedeeltelijk overgenomen uit het boekje "Binnendieze, de stadsrivier van 's-Hertogenbosch")